

BTV nói gì ng đ a ph ng trên truy n hình: T i sao không? * PGS. ST. Nguyễn Hồng Côn cho rằng, vì c s đ ng BTV nói gì ng đ a ph ng trên VTV góp ph n xóa b s k th vùng miền.

G n đây, vì c m t phát thanh viên nói gì ng Hu xu t hi n trong b n tin Th i s c a Đài Truy n hình Vi t Nam (VTV) đã t o ra nhi u ý ki n trái chi u. M t s ng i c m th y thích thú và ng h hành đ ng c a VTV. H cho rằng, không nên có s phân bi t gì ng vùng miền trong đ i ngũ Biên t p viên (BTV), Phóng viên (PV).

Tuy nhiên, cũng có m t s ý ki n ph n đ i vì theo h , Đài truy n hình qu c gia c n ph i có m t ti ng nói chung ch không nên đ a ph ng hóa nh th .

Tr c nh ng ý ki n trái chi u đó, Phó Giáo s - Ti n s Nguyễn Hồng Côn – Ch nhi m Khoa Ngôn ng h c, Tr ng Đ i h c Khoa h c Xã h i và Nhân văn (Đ i h c Qu c gia Hà N i) đã có nh ng chia s r t thú v .

PGS.TS Nguyễn H ng C n V c BTV nói gì ng Hu xu t hi n trong ch ng trình Th i s lúc 12h tr a c a VTV đã gây ra nhi u ý ki n trái chi u, ngay c đ i v i nh ng ng i trong ngh . V i t cách là m t chuyên gia có nhi u năm nghiên c u trong lĩnh v c ngôn ng , Phó Giáo s nghĩ sao v s v c này?

Tôi cho đó là m t đ u hi u t t. Cách đây kho ng 10 năm, khi đó VTV v n ch s đ ng các BTV nói gì ng ph ng ng B c, ch y u là gì ng Hà N i thì t i m t cu c h i th o, tôi đã phát bi u, đài truy n hình nên đa đ ng hóa đ i ng BTV, PTV có gì ng nói các vùng mi n khác nhau cho phù h p v i cu c s ng hi n t i.

V i nhi u ng i, v i c VTV đ m t BTV nói gì ng Hu (m i đây) và m t BTV nói gì ng Nam (cách đây vài năm) lên hình trong B n tin Th i s có th là b t ng nh ng theo tôi, VTV đã chu n b c n th n và đã có m t l trình cho s thay đ i này.

Thay đ i đ u tiên là VTV đ a vào ch ng trình Th i s các tin t c/phóng s do các đài truy n hình đ a ph ng s n xu t, do các BTV, PV nói gì ng đ a ph ng th c hi n. Đi u này không ch giúp khán gi c n c n m đ c thông tin c các đ a ph ng mà còn t o c h i đ h làm quen v i s khác bi t v ngôn ng (ch y u v ng âm) c các vùng mi n.

Ti p đ n, các BTV và PV nói gì ng đ a ph ng (gì ng mi n Nam và mi n Trung) đã xu t hi n trong nhi u ch ng trình truy n hình c a VTV nh c u truy n hình tr c ti p, game show, phóng s v bão t, tin t c h i s ... Và cu i cùng, nh chúng ta th y g n đây, các BTV và PTV nói gì ng đ a ph ng đã xu t hi n nh là các BTV chính, hay PV chính trong các ch ng trình th i s .

M t s ng i cho r ng, đài truy n hình qu c gia ph i s đ ng ngôn ng chu n c a ti ng Vi t, đ c bi t là gì ng Hà N i. Phó Giáo s nghĩ sao v đ i u này ?

Quan ni m này không ch là c a nhi u khán gi xem truy n hình mà c c a m t s nhà chuyên môn ho c qu n lý. V lý thuy t, trong Ngôn ng h c t lâu đã t n t i quan ni m chu n c a m t ngôn ng là ngôn ng v vùng mi n có s phát tri n nh t v m t kinh t và văn hoá, và th ng là Th đ.

Tuy nhiên, trên th c t v i c xác đ nh chu n ngôn ng nh v y không ph i là v n đ đ n gi n, và khái ni m ngôn ng chu n th ng gây nhi u tranh cãi. Đ i v i ti ng Vi t cũng v y. Cho t i nay, khi nói v chu n c a ti ng Vi t, các nhà ngôn ng h c m i ch c b n th ng nh t đ c v i nhau các chu n v m t ng pháp, t v ng và chính t , còn v m t ng âm thì ch a th ng nh t đ c.

Đã có r t nhi u cu c h i th o và nhi u ý ki n khác nhau v chu n ng âm c a ti ng Vi t. Ngay c nh ng ng i ng h quan ni m l y gì ng Hà N i làm chu n ng âm ti ng Vi t cũng ch a xác đ nh rõ ràng đ c đâu là gì ng chu n Hà N i và trên th c t đây là v i c b t kh thi.

Theo tôi, n u quan ni m có m t th ti ng Vi t chu n thì đó là ti ng Vi t chung (ph thông) có h th ng ng pháp, t v ng và chính t th ng nh t cho m i vùng mi n, nh ng đa đ ng v m t ng âm theo s khác bi t vùng mi n. Theo đó, chúng ta s có ti ng Vi t ph thông gì ng B c, ti ng Vi t ph gì ng Nam hay Trung, th m chí ti ng Vi t gì ng Hu , ti ng Vi t gì ng Ngh An...

Nói cách khác, cấn phân biệt tiếng Việt phổ thông giọng đũa phẩu ng với tiếng đũa phẩu ng (tức là các phẩu ng ngữ khác nhau không chỉ về ngữ âm mà cả từ vựng, thậm chí ngữ pháp). Các BTV, PTV người đũa phẩu ng trên các chương trình của VTV nói tiếng Việt phổ thông theo giọng đũa phẩu ng của họ chứ không nói tiếng đũa phẩu ng hay phẩu ng ngữ.

Sở khác biệt về giọng nói của các vùng miền ở Việt Nam, đặc biệt là giọng nói ở các trung tâm như Hà Nội, Huế, thành phố Hồ Chí Minh không làm cho người Việt các vùng miền không thể hiểu nhau khi nói/đặc tiếng Việt phổ thông.

Vì vậy, tôi cho rằng việc các BTV, PV nói tiếng Việt giọng đũa phẩu ng (không phải là nói tiếng đũa phẩu ng) xuất hiện trên chương trình Thứ 7 của VTV là có thể chấp nhận được, thậm chí còn khuyến khích, đặc biệt nếu xem xét từ những tác động của VTV ở phạm vi cộng đồng.

Biên tập viên nói giọng Huế - Anh Phẩu ng - khi xuất hiện trên VTV đã tạo ra những ý kiến trái chiều. Những người như Phó Giáo sư, cũng có ý kiến cho rằng, làm như thế thì không khác gì đã "đũa phẩu ng hóa đài truyền hình quốc gia"? Những đã nói ở trên, những người quan tâm như vậy cũng có lý của họ, tức là họ đang quan tâm về chủ đề ngôn ngữ. Bên cạnh đó, chính sách sử dụng ngôn ngữ trong của các đài phát thanh và truyền hình Trung ương trong quá khứ (chỉ yêu cầu nói phẩu ng ngữ Bắc hay tiếng Hà Nội) vì những lý do lịch sử cũng đã tạo nên những thói quen không dễ thay đổi.

Những nếu phân tích kỹ, tôi thấy nên đa dạng hoá giọng nói của các BTV và PV trên các đài phát thanh và đài truyền hình Trung ương vì 3 lý do sau đây:

Thứ nhất: Về mặt pháp lý, không có mặt luật nào quy định BTV hay PV của đài phát thanh hay đài truyền hình Trung ương chỉ nói tiếng Việt giọng Bắc hoặc giọng Hà Nội. Nếu có mặt văn bản định luật quy định như vậy thì rõ ràng là phạm luật, còn nếu không có văn bản quy định mà

Có áp dụng trong thực tế (chẳng dùng BTV và PV nói tiếng Bắc hay tiếng Hà Nội) cũng là phạm luật.

Việc quy định hay áp dụng theo luật bắt thành văn như vậy trên thực tế sẽ làm cho những người nói tiếng Việt tiếng địa phương (Trung hay Nam) sẽ khó có thể hội vào các vị trí BTV, PV của các đài phát thanh hay truyền hình, tạo ra sự bất bình đẳng giữa các vùng miền.

Thứ 2: Vì những lý do về mặt lịch sử, địa lý và ngôn ngữ, hiện nay giữa các vùng miền những ta vẫn còn tồn tại khá nhiều các thành kiến, thậm chí có sự kỳ thị. Việc sử dụng các BTV, PV nói tiếng Việt theo tiếng địa phương trên các chương trình của các đài phát thanh, đài truyền hình Trung ương sẽ góp phần xóa bỏ rào cản về ngôn ngữ giữa các vùng miền, giảm bớt sự kỳ thị giữa các vùng miền nói chung và sự kỳ thị về mặt ngôn ngữ giữa các vùng miền nói riêng, tạo ra sự thông thoáng trong xã hội.

Nếu các đài phát thanh, truyền hình Trung ương chỉ sử dụng tiếng Việt tiếng Bắc hay tiếng Hà Nội, vô hình trung lại làm sâu sắc thêm sự kỳ thị này.

Thứ 3: Việc sử dụng các BTV, PV nói tiếng Việt tiếng địa phương vừa làm các chương trình phong phú, nhiều màu sắc, vừa còn tạo nên sự gần gũi, thân thuộc với khán giả ở các vùng miền khác nhau.

Tôi lấy ví dụ, khán giả miền Nam đôi khi không thích xem VTV, trong đó có lý do là về mặt ngôn ngữ. Việc sử dụng BTV nói tiếng Việt tiếng Sài Gòn có thể kéo khán giả đến với các chương trình của Đài.

Tóm lại, việc sử dụng các BTV, PV nói tiếng địa phương trên VTV sẽ góp phần xóa bỏ rào cản ngôn ngữ, xóa bỏ sự kỳ thị vùng miền, làm tăng thêm sự gần gũi, thân thuộc của người dân ở các vùng miền đối với chương trình, tạo nên sự đồng cảm và thông thoáng trong xã hội. Và theo tôi, điều đó sẽ làm cho VTV trở nên gần gũi với con người và xã hội hiện nay.

Xin cảm ơn Phó Giáo sư, Tiến sĩ Nguyễn Hồng Côn và những chia sẻ thú vị trên!

Theo 24.com.vn

Tiêu đề do chúng tôi đặt lại